

VĚŘÍM V DOBRO

TEXT VAŠEK VAŠÁK FOTO NGUYEN PHUONG THAO

„DIVADLO NA JEZERCE A UŽ VŮBEC NE JAN HRUŠÍNSKÝ PO CELOU DOBU MANDÁTU FIALOVY VLÁDY O ŽÁDNÉ VEŘEJNÉ PENÍZE NEŽÁDALI, A TUDÍŽ ŽÁDNÉ DOTACE NEDOSTÁVALI. ANI KORUNU,“ ŘÍKÁ JAN HRUŠÍNSKÝ NA OSOČENÍ ZE STRANY HNUTÍ MOTORISTÉ SOBĚ

Nedávno se dožil sedmdesáti let. Pochází ze slavného hereckého rodu a jako prvním z nich se mu podařilo stát se principálem kamenného divadla – Na Jezerce. Tedy kousek od svého bydliště. **JAN HRUŠÍNSKÝ** je známý také svými vyhraněnými politickými názory a v rozhovoru vysvětluje, jak k nim přišel a proč nemůže smýšlet jinak. Objasňuje také, proč podal předžalobní výzvu na hnutí Motoristé sobě. ➔

Váš tatínek Rudolf Hrušínský považoval za nejšťastnější období svůj pobyt v Městských divadlech pražských...

S ředitelem Ornestem. A také své první období v Národním divadle, kde s Pepou Kemrem často vzpomínali na Červíčkovu společnost (*divadelní soubor předků Jana Hrušínského; poznámka redakce*). Seznámili se při tátově prvním filmu *Lízín let do nebe*, pak ho táta představil Červíčkům a Pepa u nich hrál přes celou válku. Od té doby vzhlížel nejen k němu, ale i k nim, protože si jich vážil pro poctivou dřinu, kterou podstupovali. **Taky mi vyprávěl, jak přijel na premiéru hry *Novokřtenci* její autor Friedrich Dürrenmatt a druhý den spolu poobědvali.**

Asi vám to vyprávěl i v souvislosti s tím, že Dürrenmatt ukázal při obědě na jeho vínovou kravatu a zeptal se ho, jestli je komunist. „Nejsem,“ odpověděl táta, „ale jde mi k ponožkám.“ Na té premiéře jsem byl a dodnes mám to fantastický představení v paměti. Viděl jsem ho asi třikrát. Sice mi bylo třináct let, ale ohromně mě zasáhlo. Režíroval ho Miroslav Macháček, Svoboda vymyslel nádhernou scénu v podobě glóbu, na kterém se odehrávalo, i obsazení bylo úžasný. Kromě táty tam hráli Karel Höger, Zdeněk Štěpánek, Ladislav Boháč, Luděk Munzar, Jiřina Šejbalová, Dana Medřická, Josef Kemr, Radovan Lukavský... Báječné herecké výkony a silný příběh. Bohužel po vpádu Rusáků inscenace skončila.

Byl tatínek někdy členem KSČ?
Nebyl. Ani já ne, ani brácha. V žádné bolševické organizaci jsem nikdy nebyl. Ani v SSM, ani v Pionýru, kam mě kvůli tátovi nevzali. **Jaké zákazy dopadly během normalizace na vašeho tatínka?**

Z DAMU mu pomohla kolegyně Světlá Amortová a profesor Antonín Dvořák, pozdější televizní šéfdramaturg, který patřil v 50. letech mezi ty zlé komunisty a měl na svědomí řadu špatných skutků. Nesmíme zapomenout ani na ředitele Národního divadla Přemysla Kočího, který byl jediný, kdo dal tátovi písemný zákaz veškeré mimodivadelní činnosti, takže nesměl nikde pohostinsky účinkovat, režírovat, měl zakázaný film, televizi, rozhlas, Dvořák obeslal všechny instituce. Dokonce mu

nevydali ani rybářský lístek. Říkám to i proto, že všechny zákazy ústředního dramaturga Filmového studia Barrandov Ludvíka Toman, který měl kontakty na sovětskou ambasádu, a technického ředitele Barrandova Bohumila Steinera nikdy nebyly písemně. To byla hnusná doba.

Dopadly zákazy i na bratra Rudolfa a na vás?

Stali jsme se součástí psychického teroru a nátlaku, který na tátu vyvíjeli, protože chtěli, aby odvolal svůj podpis pod výzvu k reformaci KSČ *Dva tisíce slov*. Táta byl jedním z jejich prvních padesáti signatářů – po spolutvůrcích Ludvíku Vaculíkovi, Ottovi Wichterlem a dalších to byli třeba Jan Werich, Jaroslav Seifert, Otomar Krejča, Jiří Suchý, Jiří Šlitr, Jiří Menzel, manželé Zátokovi, Věra Čáslavská. Později to začali podepisovat další (*celkem více než 150 tisíc; poznámka autora*).

Když mocní viděli, že zákazy činnosti ho k odvolání podpisu nepřinutí, zkusili to přes vás?

Ve filmu *Maturita za školou* jsem měl mít v jedné povídce hlavní roli. Udělal jsem na ni kamerové zkoušky, měl jsem už kostým, první natáčecí den pro mě přijelo auto, jenže nejelo do barrandovského ateliéru, ale na ředitelství. U Bohumila Steinera sedělo pět lidí, producent Prokop koukal furt do země a Steiner povídá: „Ty máš točit film, a protože nechceš ohrozit natáčení, tak tady podepíšeš, že se zříkáš svého otce a že budeš na protest proti jeho politickým postojům vystupovat pod jiným jménem.“ Byl jsem jak opařenej a furt jsem to četl dokolečka. Nako-

nec jsem mu ten papír nepodepsaný vrátil a domů už jsem šel pěšky. Druhý den to hrál někdo jiný a já jsem nesměl dva roky hrát. Václav Vorlíček mně nabídl roli prince ve filmu *Tři oříšky pro Popelku*, což jsem měl točit už předtím s Menzelem, než mu to vzali. Když mi to Vašek nabídl, byl jsem nadšený, že budu hrát navíc s Líbou Šafránkovou, jenže druhý den mi volal, že to nevyšlo. Později jsem se dozvěděl, že Toman a Steiner řekli, že Hrušínský jen přes jejich mrtvolu. Později jsem četl ve Vaškových pamětech *Pane, vy jste režisér*, že mi nabídl jako náplast za *Tři oříšky* film *Jak se budí princezny*. V roce 1977 už to šlo.

Jak to?

Prorazil to Jiří Menzel titulem *Kdo hledá zlaté dno* (1974), v němž měl hrát táta a Jan Tříska, které ale hned zakázali a mě chtěli povolit pouze pod jiným jménem. Menzel ovšem řekl, že trvá na tom, abych to hrál pod svým jménem, jinak to točit nebude. A tam se to odšpuntovalo. Bratr Rudolf zase dostal nabídku od Jaroslava Chundely, prvního uměleckého ředitele Činoherního studia v Ústí nad Labem v době, kdy tam byl ještě Bartoška a Heřmánek, a tehdejší krajský tajemník KSČ v Ústí nad Labem prohlásil: „Hrušínský sem nesmí! Jedině když se přejmenuje.“ **Tatínkův zákaz trval asi šest let.**

Stál ho několik infarktů. Naše zákazy ho skříply víc než jeho, protože byl přesvědčený, že nás tím připravuje o kariéru. My jsme mu to rozmlouvali, že se točí stejně samé voloviny... *Oříšky* mě samozřejmě mrzely, ale co se dalo dělat. Takže já komunisty fakt nemám rád a mám k tomu dost důvodů. **Co říkáte současnému rozštěpení společnosti?**

Zalívám ho Miloši Zemanovi, který hned ve svém prvním inauguračním projevu záměrně a naprosto vědomě hovořil o horních a dolních miliónech a obnovil pejorativní komunistický pojem z 50. let „pražská kavárna“, který byl namířen proti inteligenci. *Rudé právo* tehdy napsalo: „Vyženeme je z kaváren do polí a továren...“

Co mu ještě vyčítáte?

Zhrubnutí společnosti a snahu o příklon k Rusku. Zeman se vyjadřoval cíleně sprostě, aby jeho další skutky už nikoho nešokovaly, protože všichni už byli šokováni jeho sprostotou. Podívejte se dnes na titulky i seriózního tisku, v nichž najdete často řadu vulgarit, nad nimiž zůstává rozum stát a které by si před Zemanem nikdo nedovolil

STÁT SE SENÁTOREM A PAK TAM NEDĚLAT NIC A VĚNOVAT SE SVÉMU BYZNYSU NEBO TAM ZA NĚJ LOBBOVAT BYCH UMĚL TAKY, ALE PŘIŠLO BY MI TO BLBÉ A PŘIPADAL BYCH SI NEPOCTIVĚ.

použít. Kvůli jeho slovníku, který pronášel na veřejnosti za bílého dne, už to nikomu nepřijde divný. A to je strašné! Ale když si vezmete všechny kauzy, které měl, Šloufovo napojení na Františka Mrázka – a komunistu Šlouf byl Zemanova pravá ruka.

Pohoršující bylo už to, když Václav Klaus překročil Havlovo „s komunisty se nemluví“.

První, co udělal, bylo, že je pozval na Pražský hrad a tam se s nimi fotil na balkóně. Tohle a mnohé další přispěly k tomu, že dneska sedí na lavici obžalovaných zloděj, člověk, který není schopný odpovědět na otázky žákům osmé třídy základní školy, a tenhle primitiv se chce stát už podruhé premiérem. Horší ale je, že to padesát procentům Čechů nevadí. Jeho voličům připadá normální, že někdo, koho soud shledal vinným, že kradl na Čapím hnízdě a ve Francii mu hrozí deset let vězení za prání špinavých peněz, tady ječí něco o morálce.

Jak si vysvětlujete zaslepenost voličů?

Vidím dva druhy lidí. Jedni jsou inteligentní, ale vyčurání, kteří chtějí krátkodobě a slepě profitovat bez ohledu na to, jakou připravují budoucnost pro budoucí pokolení. A pak je druhá část jeho voličů, u nichž hraje roli nedostatečné vzdělání a nízká inteligence.

Vy jste se prý s protestem odpůrců Miloše Zemana přímo setkal.

Dokonce jsme museli stáhnout titul *Lásky paní Katy*. Bylo to v době, kdy se paní Bohdalová, která v něm hrála, angažovala ve prospěch Zemana a všechny televize a magazíny přinesly záběry, jak mu dává polibek a blahopřeje mu k vítězství. Chodily mi dopisy, ale žádné anonymy, podepsané slušnými lidmi, jak je hluboce zklamala, že si jí vážili, ale že už na ni do našeho divadla neprijdou.

Ukázal jste jí ty dopisy?

Neukázal, protože vím, co to dělá s psychikou lidí. Ale možná jsem měl. Já se snažil v odpovědích obhajovat její pozici herečky, protože byla tehdy ve větší síle a byla vynikající. Ale bohužel si se Zemanem a Babišem zadala příliš. Jednou jsme měli debatu, kdy chtěla pozvat Babiše na premiéru, a já jsem jí řekl: „Tenhle večer v divadle platím já, všichni jsou moji hosté a Babiše nezvu. Jestli to chce riskovat, tak ať přijde, ale já ho do divadla nepustím.“ A on nepřišel. Teď tady hrajeme hru o Baťovi, a když jsme seděli po představe-

ní na zahrádce, přišel za Petrem Vackem nějaký člověk, že to bylo báječný, že je velký přítel Andreje Babiše a že „ten Baťa je celý Babiš“. Petr se bránil tím, že si myslí, že to tak není, a ten pán pokračoval, že doporučoval Babišovi, ať se jde na tu hru podívat. A Babiš mu prý odpověděl: „Hrušínský by mě tam nepustil.“ To mě pobavilo. Každý, kdo si na běžné představení koupí lístek, do našeho divadla samozřejmě může.

Uvědomujete si, že až si to paní Bohdalová přečte, tak se asi našťve?

Kvůli pravdě? Doufám, že ne. Jednou mi dokonce volala, abych se věnoval jen divadlu a neříkal nahlas svoje názory. „Žijeme ve svobodné zemi a já můžu svobodně říkat, co chci,“ oponoval jsem. „Čtyřicet let jsem nemohl, a teď můžu. Vy taky říkáte věci, o kterých si myslíte, že jsou správné.“ Podle mě to byl nátlak od někoho, kdo ji chtěl využít, aby mi to sdělila. Ale ještě jsem nedořekl historiku o tom, jak jsem nepustil Babiše na premiéru *Gin Game*. Já jsem jí tehdy řekl: „Jiřino, máte dva skvělé vnuky, uvědomujete si, že jim připravujete příšernou budoucnost? Když se splní všechno, co Zeman a Babiš slibují, tak budou žít jednou v ruský kolonii.“ Na to neodpověděla.

Existují jiní kolegové, s nimiž jste se pro jejich názory přestal stýkat?

Některé nevyhledávám. S Jiřinou Bohdalovou nás rozdělil Zeman. Tak jako rozdělil celý národ, rozdělil vědomě i nás dva. Zval jsem ji na premiéru *Reč*, kde hraje Milan Kňažko. Nepřišla.

S vašim tatínkem jsem se setkal poprvé ve Federálním shromáždění. Kandidoval byste, kdybyste cítil, že vaše účast ve veřejném dění nějak pomůže?

Nabídku jsem dostal několikrát od různých demokratických stran a vždycky jsem ji odmítl. Do Senátu i na pražský magistrát. Odmítl jsem ji proto, že chci dělat divadlo. Nejsem příznivec lidí, kteří jdou do politiky s tím, že ji můžou dělat levou rukou hodinu týdně. Stát se senátorem a pak tam nedělat nic a věnovat se svému byznysu nebo tam za něj lobbovat bych uměl taky, ale přišlo by mi to blbě a připadal bych si nepoctivě. Něco bych musel ošidit. Buď Senát, nebo divadlo. Anebo obojí. A to nechci. Takže bych to znova odmítl.

Věříte v dobro, nebo se spíš děsíte zla?

Věřím v dobro. I teď věřím, že nakonec volby nedopadnou tak špatně, přestože průzkumy naznačují, že preference Okamury a Majerové, která vyhrožuje po volbách věšením lidí, jsou otřesné. A děsivá je především hloupost lidí, kteří je volí. Vidí, že Babiš kradе, Schillerová lže, že její zeť ovládá Brno, Faltýnek a jeho deníček, že Karel Havlíček prodával falešnou naději na smrt nemocným lidem a bohatl na tom. S Jindřichem Rajchlem! A tihle lidi zafoukají na píšťalku a táhne se za nimi padesát procent národa. Ta jejich hloupost nebo lhostejnost k tomu, v čem budou žít jejich děti, je hrozná.

Po zkušenostech s okupací v roce 1968 bylo pro většinu našich obyvatel nepřijatelné Rusko. Jak si mohou lidé přát jeho opětovnou nadvládu?

Zvlášť v době, kdy je vidět, že Rusko je stejně agresivní, jako byl Hitler na konci 30. let. Ten Hitler, který společně s Ruskem rozpoutal druhou světovou válku. Když člověk vidí, jak se dnes chovají Rusové na Ukrajině, okamžitě mu naskočí husí kůže.

Bojíte se Ruska?

Bojím, protože jsou to barbaři, kteří neznají nic jiného než vraždění, rabování a chlast. Nedávno se nosily věnce tam, kde stávaly Lidice a Ležáky, ale takových Lidic a Ležáků udělali Rusové na východní Ukrajině nepočítaně. Třetinu území srovnali se zemí, odvěkli děti na převýchovu, to je nacismus jak vystřižený. A jestliže nějaký Čech, jehož rodina zažila hrůzy druhé světové války, tomu fandí, tak je to buď gauner, nebo blbec. Nic jiného není možné.

V čem je podle vás největší chyba sametové revoluce?

V její přílišné sametovosti a v tom, že komunismus nebyl postavený mimo zákon. Komunistická strana měla být zakázána včetně její modifikace a agenti StB měli mít zákaz politické činnosti a podnikání. Hnutí ANO je samý

JAN HRUŠÍNSKÝ

Narodil se 9. června 1955 v Praze jako syn herce Rudolfa Hrušínského. Po konzervatoři působil osm let v Činoherním studiu v Ústí nad Labem, kde se seznámil se svou manželkou Miluší Šplechtovou, spolu mají dcery Barboru a Kristýnu; Milušin syn Nikola žije se svou českou manželkou v australském Perthu. V roce 2004 otevřel Jan Divadlo Na Jezerce, kam přivedl Třísku, Kačera, Kňažka, Hřebejka, Bohdalovou, Čtvrtníčka, Vacka a mnoho dalších. Před deseti lety podstoupil sedmihodinovou operaci a dvanáct dní byl udržován v umělém spánku. Později se dozvěděl, že v té době za jeho uzdravení sloužil mši kardinál Vlk.

RUSKO JE ASI NEJVĚTŠÍ ŘÍŠE ZLA, KTERÁ NA SVĚTĚ EXISTUJE, A NEROZUMÍM TOMU, PROČ AMERIČANI ASPOŇ TROCHU NEZESÍLÍ HLAS. STRAŠNĚ MĚ TO MRZÍ, PROTOŽE AMERIKU MILUJU.

estébák. To jsou lidi, kteří jsou řízeni bůhví odkud... já nechápu, jak někdo může obdivovat komunistický udavače!

Vaše dcera Bára má americké občanství. Povádal jste si s ní o současné Americe?

Bára se narodila v roce 1991, těsně po komunismu, a když jsme se bavili o době před rokem 1990, zeptala se: „Proč jste nemohli jet na kafe do Vídně? Proč jste si to nechali líbit? Proč jste se nebránili?“ Takže myslím, že až teď začíná pomalinku chápat, že to není tak jednoduchý, když se v demokracii dostane zcela legálně k moci někdo, kdo ji pošlapává. Miloš Zeman pošlapával dnes a denně zákony. A dokonce soudní nařízení. Neřídil se ničím.

Máte strach z toho, co prezidenta Trumpa zase napadne?

Nemám. Já si myslím, že Amerika má svobodu trochu víc pod kůží, než jsme měli my. U nás trvala demokracie dvacet let a pak stáčilo šest let protektorátu a hned nastoupil Gottwald. Američani jsou v tom odolnější, což bylo vidět na tom, že snad ve dvou tisících městech byly masívní demonstrace. O Ameriku strach nemám.

První čin, který bych Trumpovi schválil, je bombardování iránských jaderných zařízení, protože si myslím, že tím zabrzdil katastrofu. To, že si netroufá na Rusy a ustupuje před Putinem, mně vadí a nerozumím tomu. **Jak na tom podle vás Rusové jsou?**

Putin je na kolenou, což dokládá i skutečnost, že neudržel v čele Sýrie Asada, a teď jen bezmocně přihlíží tomu, co se děje v Íránu. To jsou jeho nejbližší partneři. Írán mu dodává drony a pomáhá mu proti Ukrajině a Asad byl stejný zločinec jako Putin. To, že poslal na smrt přes milión Rusů (podle údajů generálního štábu Ozbroyených sil Ukrajiny [ZSU] činily bojové ztráty Rusů, tedy nejen mrtví, ale i ranění, od 24. února 2022 do 17. srpna 2025 1 069 950 vojáků; poznámka redakce), nemluvě o statisících za-

vražděných Ukrajinců, není nic jiného než masové vraždy. Velký rozdíl je také v bombardování. Ukrajina si vybírá zásadně vojenské cíle, zatímco Rusák se zaměřuje na obytné domy, nemocnice, muzea, divadla a školy. To je barbarství! Rusko je asi největší říše zla, která na světě existuje, a nerozumím tomu, proč Američani aspoň trochu nezesílí hlas. Strašně mě to mrzí, protože Ameriku miluju, a tohle vzniklo až po volbách. Je to stejný, jako když u nás lidi po zkušenostech, které mají s Babišem, ho volí znova. To nechápu. **Co vás vedlo k tomu, podat předžalobní výzvu na hnutí Motoristé sobě a co je jejím obsahem?**

Motoristé spojili mé politické názory a postoje se získáváním peněz od Fialovy vlády. Napsali, že jsem vládní roztleskávač a do-

stávám desítky miliónů za to, že stojím na „správné straně“. Pan Macinka opakovaně použil v souvislosti se mnou výraz „dotační loudil“. Je to lehce prokazatelná lež. Divadlo Na Jezerce a už vůbec ne Jan Hrušínský po celou dobu mandátu Fialovy vlády o žádné veřejné peníze nežádali, a tudíž žádné dotace nedostávali. Ani korunu. Tečka. Pokud Motoristy trápí kulturní granty, které moje divadlo obdrželo v letech 2003–2020, nesrovnatelně nižší, než jaké získávala ostatní známá pražská divadla, měli by poukázat na špatnou dotační politiku v kultuře v dobách, kdy ve vládě seděl Andrej Babiš a na Hradě Miloš Zeman a před ním Václav Klaus. Mimochodem soudy opakovaně prokázaly, že Andrej Babiš sám neoprávněně z peněz daňových poplatníků inkasoval na dotacích údajně na 20

miliard korun, které českým úřadům, tedy občanům, dluží a odmítá vrátit. **Chcete k tématu dotace dodat ještě něco?**

Své politické názory neměním podle toho, kdo zrovna sedí ve Strakově akademii či na Pražském hradě, ale jsou konzistentní a od zvolení Miloše Zemana prezidentem v roce 2013 se jimi netají. Dotace pro divadlo mě před několika lety přestaly zajímat a nezádám o ně i proto, že v minulosti nebyly Divadlu Na Jezerce poskytovány ve srovnatelné výši jako jiným pražským divadlům. Babišův ministr kultury Zaořálek prohlásoval, že nikomu, kdo si z kultury udělal soukromý byznys – jako prý Hrušínský –, neposkytne ani haléř. Mohu potvrdit, že jde o jeden z mála slibů, které tento nynější komunistický kandidát dodržel.

Skldil jste za to na sociálních sítích spíš pozitivní, nebo negativní reakce?

Od zveřejnění skutečnosti, že jsem Motoristům odeslal předžalobní výzvu, jsem zaznamenal výraznou pozitivní vlnu ohlasů veřejnosti, ve kterých mi občané vyjadřovali podporu i souhlas s podáním této výzvy. Zaznamenal jsem také zvýšený zájem na sociálních sítích, ať už v rychlém nárůstu sledujících mého profilu, kde mám v současné době přes 42 tisíc sledujících, nebo v žádostech o přátelství na Facebooku. Na druhé straně anonymní výkřiky v diskusích pod články v některých časopisech či nejrůznějších proruských webech mě nezajímají a nereaguji na ně.

Další část rozhovoru s Janem Hrušínským si přečtěte na reflex.cz.